

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА ИЗЈУТРА

Стан редакције и администрације: Краља Александра 12. Телефон 1591.

ДИРЕКТОР Бранко Божовић

ПИЈЕМОНТ

Оснивач: ЉУБОМИР С. ЈОВАНОВИЋ

ПРЕТПЛАТА за Србију и Бугарску код уредништва: год. 15 дин. на поштама. Месечно 1 дин. За иностранство код уредништва: год. 30 динара у алт. ш. год. 15 фр. тромесечно 7-50 фр. у злату. УРЕДНИК Коста М. Луковић

Један значајан дан

Скуп код Марковог Камена

— Освећење заставе уједињених Хрвата и Срба. — Српско-хрватско браство. —

У тренутку када се у Дубровнику, по угледу на Загреб и Сарајево, расирује мржња против Срба и праве вандалски изгреди, интересантно је споменути један дан из скорје прошлости Далмације. Пре десет година, 23. октобра 1904. године, свечано је пободена застава српско-хрватског јединства, на брду Марковом Камену, између Цавтата и Конавала. Тада се мислило, да се мисао о уједињењу Срба и Хрвата приводи крају; али је свечаност на Марковом Камену остала само једна лепа манифестација. Народне вође су се завадиле, и велико дело је остало недорешено. Још многе масе су остале национално непросвећене.

Старој клетви неста трага. У јединству нам је снага. Ко да сломи оба брата, Сложена Срба и Хрвата.

Једна мис'о, један рад, Сви к'о један, сложено сад!

И Конављани и Цавтањани носили су на прима кокарду „Хрватског и српског народног дома“. На кокардама су биле испреплетане хрватске и српске шаре.

ОСВЕЋЕЊЕ ЗАСТАВЕ.

Испред сваке поворке је ишао трубач, свирајући слованске маршеве. Кад су се поворке приближиле једна другој, загрмиле су са обличних брестова прагње. Настало је грљење, братимљење и певање. И онда су се обе поворке, саставиши се у једну, кренуле у Цавтат.

У тај час, зазвонила је миса у франевачкој цркви и поворка с барјацима је свратила у цркву. Ту је свештеник Данило Радмиловић благословио и пошкропио светом водом заставе и одслужио мису. Затим је поворка отишла у Цавтат и одржала српско-хрватску народну скупштину.

Скупштина се држала под ведрим небом. На њој је изабрано народно председништво.

НА МАРКОВОМ КАМЕНУ.

После скупштине, у 10 сати изјутра, кренули су се Цавтањани и Конављани, са својим барјацима, пуцајући из пиштоља, праћени гругањем из прагње. Сви су ишли: и мушки и женски; господа и сељаци; госпође и сељанке.

Народ је изашао на брдо између Цавтата и Конавља, где је велики Марков Камен, на коме се, сто година раније, вила застава једне француске регименте. И онде се на брду догодио овај призор.

Главари сеоски попеше се на камен, где је био већ направљен велики стуб за барјак; побили су заставу у стуб и сви стали околу, у полуокругу. Свечан је био час. Диван је био дан. Доле, над цавтатским кућама, виле се 38 српско-хрватских застава.

БРАТИМЉЕЊЕ.

Главари, на Марковом Камену, скидоше капе, и главар Балдо Милоглав, дозвавши помоћ Божју, завали народу: „Јесмо ли људи?“

На то сав народ одговори: „Јесмо“.

— Јесмо ли браћа?

Народ одговори: „Јесмо!“

— Јесмо ли сложни?

Народ рече: „Јесмо!“

Тада главар Милоглав проговори јаким гласом: — Сунце нам на Исток а господин Бог на помоћ. Загрлимо се, браћо!

Главари на камену се загрлише, а тако исто учини и сав народ. Народ поче пуцати из пиштоља. Главар Милоглав подиже онда барјак, уз клицање народа и гругање прагње, и проговори народу: — Ево вам барјака!

ЗАВЕТ НАРОДНИ.

Тада један главар изговори народу овај говор:

На брду смо, где је ваздух чишћи и дух ведрији. На брду смо, где су очи и срце слободни од таштина и ситница, које се у низини величају. Зато мало речи: овога пута говори дело.

Цавтањани и Конављани, браћо и другови моји! Данашњи је дан ваш дан! Вашом вољом и вашом муком, овде, на Марковом Камену, на овом брестуљку у јужној Далмацији, на овој западу најизложенијој страни Балканског Полуострва, данас први пут стоји и вије се под сунцем народна застава уједињених Хрвата и Срба. Слава застави!

Дело је то велико. Не по нама, јер смо ми мали људи, него по мисли која нас води. Ова ствар, данас најачка, рашће даљином и постаће најачна, јер је истинита.

Данас смо рођени!

Родили смо се у тмини, и у нама ништа велико нема сем вере; али смо њоме најјачи. Нас је родила љубав...

Ми ово доносимо, вели „Млада Далмација“, да покажемо данашњем нараштају какав би био напредак нашег народа, да су народне вође ово велико дело прихватиле...

ДЕЛА И РЕЧИ

Чудне се еволуције врше у људима. Револуционери годинама се између у миру утовљену буржоазију с једним старањем о ценовима и трбуху. Другови Светозара Марковића, данас секу купоне и гомилају земаљска блага. Преводилац Карла Маркса, који и данас уназује на преведен „Капитал“, посветио је цео свој живот капиталу.

Али чуднија је еволуција етничког осећања човековог. Ту је еволуција у сновима увек нелогична и везана за неке и сувише субјективне мотиве. Ну Србија, данашња Србија рахитичних и анемичких другова Светозара Маркови-

ћа, има за те људе еволуције, без логике али и морала, нарочите симпатије. Један случај од многих.

Једно мало, изгледом несимпатично, моралом одарато створење обрело се једног дана за управника фабрике жижица. Преводилац Марко воли људе који се развијају у коњичким сновима, и са моралом који омогућава сваку транзакцију савести.

У Реалну је ушао једног дана мали дечко, неспрског изгледа, мојсјевог типа, али са српским именом и прези-

меном: Марко Марковић. Мали Марко је бауљао кроз разреде и кроз неколико година се обрео у вишим разредима, али сада не више као Србин, већ Бугарин. Опет је настајало пузање и на матуру изађе не више Марко Марковић Србин, жижа. Преводилац Мариса воли људе Цинцарини. Данас је Марко Марколевско Јеврејин и управник фабрике жижица. Синдикат Робичека, Аврама Левија и других полусемита појачан је новим и достојним чланом.

ЦРНА МАСКА.

Ситне опаске

САМОУБИСТВА У БЕОГРАДУ

— Ко лишава себе живота. — Узроци. — Начини самоубиства и године самоубица. —

Како која година, број самоубиства у Београду расте. Рашћење самоубиства је нагло и неспорно. Тако на пр. док смо у години 1898. имали у Београду свега 11 самоубиства и 9 покушаја самоубиства, већ године 1905. у Београду је било 18 самоубиства и 19 покушаја. Године које долазе за овом још страшније су. Тако на пр. у Београду је било: у 1912 год. самоубиства 22 покушаја 20 у 1913 год. самоубиства 27 покушаја 25 док у овој години, само до данашњег дана, имамо 14 самоубиства и 11 покушаја самоубиства.

Значи, у Београду се број самоубиства и покушаја самоубиства, ако сравнимо 1898 г. са 1912 г., за четрнаест година потпуно удвостручило.

Ако се упитамо шта је узрок ове злокоје се у Београду, како која година, све више шири, потребно је претходно да испитамо друштвени положај Београђана који одузимају себи живот узроке ради којих су се одлучили на овај корак, године и начин на који одузимају себи живот.

При овоме ћемо узети у рачун годину 1913. као најпотпунију и најпрегледнију.

ДРУШТВЕНИ ПОЛОЖАЈ САМОУБИЦИ.

Године 1913. у Београду је извршило самоубиство 27 лица, а покушало је да изврши самоубиство 25 лица.

Од овога броја било је: мушких 16 самоуб. 11 пок. сам. женских 11 самоуб. 14 пок. сам.

свега 27 25 Према друштвеном положају, београдске самоубице у 1913 години се овано деле:

Мушки: чиновници државни и приватни 3 сам. 2 пок. сам., трговци, рентијери 2 сам. 1 пок. сам., пензионери 2 сам. — пок. сам., ђаци — сам. 2 пок. сам., трговачки помоћници — 3 пок. сам. радници 2 1 пок. сам. занатлије 2 сам. — пок. сам., војници 2 сам. — пок. сам., слуге — сам. 2 пок. сам. осуђеници 1 сам. — пок. сам., непознати 1 сам. — пок. сам.

женски: чиновнице — сам. 1 пок. сам. удате жене 3 пок. сам. пок. сам. 2 девојке 3 сам. 2 пок. сам., удове 3 сам. 2 пок. сам. раднице 2 сам. 3 пок. сам., служавке — сам. 2 пок. сам., јавне женске проститутке 1 сам. 1 пок. сам. свега 27 сам. и 25 пок. самоубиства.

Према овоме се у Београду највише убијају чиновници, државни и приватни (4), жене (6) и девојке (3).

УЗРОЦИ САМОУБИСТВА

Узрок из кога Београђани односно Београђанка одузима себи живот често је безначајан или боље рећи тренутан. Да је тако, између осталог је најбољи доказ и то што се у 1913 г., од спречених покушаја самоубиства, ни једно није поновило.

Ево узрока ради којих Београђани и Београђанке одузимају себи живот: Љубав, љубомора 4 сам. 9 пок. сам., болест 9 сам. 3 пок. сам. жалост, очајање — сам. 2 пок. сам., умна поремећеност 2 сам. 1 пок. сам., честољубље, губ. службе, слаб успех — сам. 5 пок. сам., изнемоглост, старост 1 сам. 1 пок. сам., злоставаљеност 1 сам. 1 пок. сам., сиромаштина 1 сам. 1 пок. сам., неслога у браку 1 сам. 1 пок. сам. страх од казне 2 сам. — пок. сам., непознати узрок 6 сам. — пок. сам. самоубиства свега 27 сам. и 25 пок. сам.

Дакле Београђани се највише убијају због болести (9) и због љубави (4).

НАЧИН САМОУБИСТВА.

Према 1913 години, коју смо зато нарочито изабрали што је самоубиствима била најплоднија, начин на које су Београђани најчешће себи одузимали живот јесу револвер, ма кога система, и тровање ма које врсте.

Да је тако, ево доказа:

У 1913 г. одузели су себи живот: тровањем 7 револвером 7 вешањем 5 давањем 3 ладним оруђем 2 скакањем с висине сурвавањем 2 легањем под воз 1

свега 27 У истој години само су покушали да одузму себи живот:

револвером 7 тровањем 10 вешањем 1 давањем 3 ладним оруђем 1 сурвавањем кроз прозор 1 тровањем гасовима 1

свега 24 + 1 лице, која је покушало да одузме себи живот пиштољем са драмљима (и наравно није успело). Дакле свега 25 лица.

ГОДИНЕ СТАРОСТИ САМОУБИЦИ.

Жалосно је, али нам ова статистика, прављена на основу званичних података које има београдска полиција, потврђује да је истинито, да се у Београду већи-

ном лишавају живота они који тек ступају у живот — омладина.

У Београду је 1913 г. понушало да одузме себи живот:

3 лица у добу од 15 — 20 год. 11 лица у добу од 20 — 30 год. 7 лица у добу од 30 — 40 год. 1 лице у добу од 40 — 50 год. 1 лице у добу од 50—60 год. 1 лице у добу од 60 — 70 год. 1 лице у добу од преко 70 год.

свега лица 25

Одузело је себи живот у истој години у доба:

од 15 — 20 год. 4 лица од 20 — 30 год. 8 лица од 30 — 40 год. 4 лица од 40 — 50 год. 3 лица од 50 — 60 год. 7 лица од 60 — 70 год. 1 лице преко 70 год. — лица

свега лица 27

ЈЕДАН ОПШТИ ПОГЛЕД.

Према напред изложеној статистици о друштвеном положају самоубица, о узроцима и начину самоубиства, и о годинама у којима су вршена самоубиства, види се неколико по Београд интересантних ствари.

Прво се види да се у Београду већим делом лишавају живота лица, којима су средства за живот осигурана (чиновници, удате жене, пензионери итд.); затим се види да је узрок самоубиству врло често ништаван (љубав, љубомора); види се, даље, да се једном спречено самоубиство не понавља; и најзад се види, да се живота лишавају најчешће лица у најбоље доба.

Из свега овога укупно види се, да су београдска самоубиства једно велико зло, које узима све више маха.

Најзад да напоменемо и то да београдска полиција нема статистичке податке о друштвеном положају самоубица, о начинима и узроцима самоубица, и о годинама самоубица већ само опште податке. Ова статистика је, дакле, наша.

Идући пут о самоубиствима и о покушајима самоубиства у 1913. и 1914. год. опширно. — др. —

2. јули 1913. год.

НЕПОКОЛЕБИВОСТ РУМУНИЈЕ

огромне је. Утицати на њу да задржи своје наступане врло је тешко с обзиром на догађаје у Софији. Мајореску је изјавио, да румунска влада неће да доведе Бугарску до крајности и да немерава поћи на Софију и заузети линију Рушук — Варна. Она само жели да се утврди на десној обали Дунава за случај нових војних намера Бугара.

Једино средство да се заустави наступање румунске војске било би да Бугарска одмах изјави Румунији преко Русије, да јој уступа линију Туртукај — Добрич — Балчик и да истовремено закључи примирје са Србијом и Грчком. Међутим је данас

БУГАРСКА ВЛАДА

дуго конференцијом о ситуацији и после бурне дебате одлучила је да пристане на захтев Румуније. Одмах је ово решење владе саопштено руском поланику који је исто саопштење предао својој влади. Руска влада је тада решила да

Војнички живот

ЗВАЗНИЧНИ КРИМИНАЛ.

Прошла је година дана, од кад смо Македонију вратили у крило Српства, али још нису прошли напори, да наше земље потпуно осигурамо од бугарске насртљивости. Тамо, на граници, наши још стојаре; још трају заседе, послушкавања и патролирања; још се једе стојећи и спава на једно око — јер бугарска вруница још није осекла; свој државни пораз они пију на узану сламку, правећи такв илузију, да наде нису потпуно изгубљене. Један владар, који је приредио издајство према својим савезницима, трује и даље образи се у свога народа. Његов положај — положај човека, који игра своју последњу карту — налаже му, да гнев дух свога народа прикује поново за оне границе, где се некад онако безочно упудало у турску царевину. Комите у Бугарској нису обесиле о клин своја пребивена копча. Они кале и крпе, умачући им врх у јед и отров; те се на нашој граници према Бугарској није много одмакло од

времена, кад је Букурешки Мир повукао међе између побеђеног и победоца.

Несрећни аустријски принц закон је ноћу, те ноћи бугарски краљ сахранио је многу своју наду. Сарајевски атентат срушио је конструкцију бугарског окуражења, али ће њине комите и даље јести хлеб из диспозиционог фонда, одуђујући се својом геси, што ће обноћ прегазити нашу границу и просути масу наивних лажи међу наше становнике.

Јер, не треба заборавити: Бугарска на томе ради!... Она Бугарска, која је била пружила своје ноуте чак до Дебра, да нашим свецима у „Ивану Бигорском“ утре имена и да их замени својима, та Бугарска и сад ради. Дрскост је замењена опрезношћу, али су дејства иста. Наши гранични становници, стари јатаци из бугарске комитетске војне, врше стари посао. А наше власти мало су кадре, да томе стану на пут. Пропала Бугарска ради, а победоносна Србија толерира. Наша државна организација нема гордости, она нема осећања моћи. Ми не унемо, да убе димо крутом решеношћу; да прекратимо беспокојавање на нашој граници. Не унемо да сагоримо сваку

против-државну илузију наших поданика. Политику, чији осетљиви конци треба да су у Београду, воде граничари. И ја, који долазим отуд, ја вас уверавам, да ти граничари не осећају, да Србија постоји, као израз воље. Они осећају, да је на њих спадо, да бране и дању и ноћу границу и гранична села, од бугарских нартаја. Од Букурешког Мира на овамо, њино расположење није се ублажило и њин одмор није се повећао. Они стражаре с пушком у руци, питају се с чуђењем: зашто се Београд не заинтересује за њину судбину.

Београд спрема изборе. Београд дезорганише земљу. У Београду никад нису довољно осетили, шта су добили, да би знали шта и како чувају. Београд је увек био и остаје извор свих наших недаћа. Налазећи се на периферији земље, његов утицај се креће увек периферијом проблема. Никад да задре у срж и у суштину. По Београду, наша је земља разграђена и напуштена. То није централа која згрева и куражи, то је вечити повод за очајање трезвених посматралаца. Ова мајушна глава у Београду, не заслужује огромно тело, које се пружа на југ, безмало до Солунског Залива. Србија не мисли

Београдом, она се њима обманује, а та обмана може донети тешких разочарења.

Недавно, прешло је и нама, око Егри Паланке, на стотину бугарских комита. Три наша стражара су их видела, и — пропустила. Шта могу да учине тројица против стотине! Пропустили су их... Нису ни метка испалили. За то су стављени под суд — али стање није поправљено. Бугари прелазе и даље, а наши стражари чине се невести. Бива, да стражар поуздано зна, да има комита у неком селу. Он оћути. Оћути и писар и начелник. Оћуте, јер су слаби да изјаве власт. Њихова улога свела се на чување своје службе, и на немомно патролирање. Они нису у стању да контролишу доставе о преласку бугарских комита. Треба наоружање особља. Треба војске. Треба ауторитета власти над становништвом крај границе, а она га нема. И у тој неопредељености између наше слабости и бугарске безочности стоји наш становник незаштићен и на распућу. Његов мир у нама не добија. Он не осећа државу. Под копреном његове лојалности гаји се једна љута анархија, коју наш државник безочно прехија.

Наше граничне караулице су на 2½ километра једна од друге. На караули неколико стражара. У средном месту остало свега пет, шест жандарма; остали бесциљно крстаре селима. Шта може осамљена патрола жандарма онамо, где бугарске комите бивају редовни одавно навикнути гости... Наше страже осећају се несигурним. Разне вести о преласку Бугара мрцваре њино спокојство. Кад падне ноћ, они се завлаче у куће и барикадирају се. Ма шта се збивало на пољу, они неће оставити свој конач, јер се излажу извесној смрти. Осамљени су; нема ко да их подржи; мало их је, а треба их много више, да би им власт постала суверена. С тога сви они траже војну власт за оне крајеве; сви верују, да би се колебаве становништва брзо искоренило, када би нам ауторитет постао неумитнији. И они се у томе не варају. Дуж бугарске границе; дуж међе која нас слабо дели од тог несавесног суседа, треба много више будноће и одлучности. Овако како данас радимо, идемо на руку бугарским илузијама. Новац, који сада штедим, плаћаћемо доцније крвљу. Па ко зна хоће ли и крв моћи опрати грешке?

Бугари прелазе на нашу страну, но не тероризише, не убијају, не пале. Они кураже јатаке; драже народ, одржавају га у неком надању, дају му рокове, кад ће се догодити неки крупан догађај; тако леме неизвесношћу тај погранични елемент и онемогућавају стабилизирање наше државе. Бугари на тај начин компромитују тај режим; организују села, стварају даље везе, спремају могућност за рушење путова, за атентате, за појединачна убиства и т. д. Разоравају, дакле, наш државотворни рад, јер је он плитак и недовољан. За ту кривцину сноси одговорност данашња влада.

Наши министри оду до доле; оду да се чује. Прођу на аутомобилима, праћени јаком стражом и претернутим добрим ручковима и веселим лицима потчињених. Они не виде ништа и остају у заблуди о стању ствари, а зло и даље траје. Али да скрену у села, да мину стазема и увалама, да их затекне ноћ у селанцима која шапућу четништвом, господа би понела друго расположење.

Кад дође вечерња, или би било у очи празника, одлазе сељанке на ратничко гробље, да припаде свећни-

ту одлуку Бугарске саопшти Румунији и она ће вероватно то учинити још ко-лико сутра.

Бугарски посланик у БЕЧУ

Салабашев, имао је с графом Берхтолдом конференцију, која је трајала читав сат. Салабашев је стекао уверење, да Бугарска може рачунати на сваку дипломату потпору Аустроугарске, али је, у свестраном интересу, а првенствено у интересу Бугарске, да се што пре регулишу све афере, које лебде.

Дипломатски кругови уверавају, да је Берхтолд признао, да политика Србије заслужује симпатије, наглашујући да баш то и отежава положај Аустроугарске. Веле, да је Берхтолд рекао, да он потпуно разуме политику Србије. Аустроугарска не може ни дипломатски да одржи Србију и Грчку, ако њене интереси нису дозакнути.

Г. Г. ПАШИЋ И ВЕНИЗЕЛОС су се вечерас састали око 8.50 часова ради конференција о предлогу Русије, да се обуставе непријатељства између савезника и Бугарске.

МАНЕДОНСКА ВОЈНА

је свршена. То је закључак свих стратегских испитивања досадашњих борби.

Руски војни стручњаци говоре о фијаску једне легенде. Бајка о непобедивости бугарске војске дочекала је жалостан саршетај.

Но ово још не значи и саршетај рата,

Велике концентрације бугарске војске само претказују нове борбе. Бугарска војска је побеђена, али још није разбијена; не закључи ли се скоро мир, мора се и то догодити.

ТУРСКА СЕ КРЕЋЕ.

Досадашњи неуспеси бугарске војске имала су јаког утицаја и на јавно мишљење у Турској, као и на морал њене војске. Авантуриста Енвер-паша захтева да иде с војском и да заузме линију Енос — Мидија, пошто ће то бити најбоља гаранција, да ће Турска добити територије до те линије, како јој је обећано од стране европског концерта Сила. Не зна се да ли ће се акција Турске задржати само на овоме или ће Енвер - беј продужити пут ка Једрену.

ПОЛСКИ КРАЉА ФЕРДИНАНДА

је очајан. Страни листови јављају, да је он напустио Софију. Други говоре, да су на прагу велики нереди, које полиција не може спречити.

РУСКИ ЛИСТОВИ

су пуни извештаја о триумфу српског и грчког оружја. Армије генерала Ковачева и Иванова може се рећи да не постоје.

БУГАРСКИ ЛИСТОВИ

изјављују да је и руска јавност крива за нови законски рат. Руски листови су, веле они, чинили већу услугу Бугарској својим нечувеним измишљотинама о неисцрпној вредности војске краља Фердинанда.

НА БОЈНОМ ПОЉУ

се међутим грозничаво врши концентрација за напредовање српске и грчке војске ка Софији.

Бугарско наоружање

— Нов предлог бугарског министра војног: —

Из Софије јављају, да је министар војни, генерал Бојацијев, после закона о устројству војске, спремно за Собрање и законски предлог о наоружању бугарске војске према новој формацији.

Пројект о наоружању бугарске војске радила је нарочита стручна комисија, којој је председавао сам министар војни. После свршеног рада, министар војни, генерал Бојацијев, поднео је краљу Фердинанду извештај. Краљ је на неколико седница претресао законски предлог са министром војним и са малим изменама је предлог усвојио.

Пројектом се предвиђа ванредни кредит од сто милиона динара. Новац ће се добити из новог зајма. Већи део поручбина учиниће се код немачких оружаних фабрика.

Предлог законски поднеће се Собрању чим зајам буде поднет на решавање. Уз законски предлог ићи ће тајни додатак, који ће обухватати поручбине, које ће се извршити.

Ову слику ће предати породици Хартвиг г. Лаза Богичевић, инспектор Министарства Привреде, као представник народа из Варварина на погребу.

Затим су ишла две чете пешадијске подофицирске школе, па десет официра, који су на десет јастућића носили 49 ордена и 12 ленти, колико их је покојник имао. За носиоцима ордена ишла су сва београдска певачка друштва и наизменично певала погребне песме: „Кара-Ђорђе“, Циганско Певачко Друштво, Београдско Певачко Друштво и певачко друштво „Станковић“. Испред самих кола ишло је београдско свештенство: г. г. Митрополит Димитрије, епископи Сергије и Доситеј, преко тридесет свештеника, пет свештеника из Русије и монаси из манастира Раковице. За колима су ишли: прво породица покојника: г-ђа Хартвиг, госпођица Хартвиг, син г-ђе Хартвиг г. фон Визин, секретар руске амбасде у Цариграду и први и други секретар овдашњег руског посланства.

ПРЕД ЦРКВОМ.

Око 10 часова, погреб је стигао пред Саборну Цркву.

Ковчег са покојниковим телом унели су у цркву официри београдског гарнизона и чиновници Министарства Спољних Послова.

Опелу су присуствовали Престолонаследник Александар, Принц Ђорђе, Кнез Павле, дипломатски кор, влада, државни саветници, госпође страних посланика, генерали, виши официри београдског гарнизона, представници општине и разних корпорација.

ОПЕЛО У САБОРНОЈ ЦРКВИ.

На сред цркве стајао је катафалк увијен у бело; полилеји и постоље у средини били су такође обвијени белом платном, а цео црвени под био је застрт црном чохом.

Око катафалка, на који је положен ковчег, чували су стражу четири гардијста у пуној спреми. Чинодејствовали су Митрополит Србије, г. Димитрије, епископи г. г. Доситеј и Сергије, пет свештеника из Русије и целокупно београдско свештенство. На јектенија је одговарало Београдско Певачко Друштво, а за певницама су били монаси из манастира Раковице.

Опело је трајало сат и по. За то време маса народа напољу стрпељиво је ишчекивала излазак спровода из цркве.

По свршетку опела, са покојником се опростио Митрополит г. Димитрије.

ГОВОР МИТРОПОЛИТА СРБИЈЕ.

Узбуђен, дршћућим гласом, митрополит г. Димитрије опростио се са великим покојником говором који у изводу овако гласи:

Тужан нас је догађај овде сакупио. Налазимо се испред ковчега у коме лежи велики човек, искрен пријатељ нашег народа и заслужан син Велике Русије. Умро је Николај Хенриковић — Хартвиг; нестало га је у мучним и тешким данима када нам је толико потребна његова помоћ и државничко искуство. Дуг, који му дугује наша нација ми испуњујемо великом жалости, која нас је обрвала. Мало има Срба, који нису знали за велико име Николаја Хартвига; многи од нас познао је племенитост његовог срца, пространог као његова отаџбина.

Моћни дар Хартвигов спасавао нас је у најтежим данима када су против нас падале силне олујбе и када се и у самој Русији услед недовољне обавештености у њих веровали. Хартвиг, као велики државник и искрен пријатељ нашег народа, видео је да се нашем народу чини неправда и да заслужује бољу судбину. И он је радио. Колико је Николај Хартвиг успео да српски народ поведе болним путевима рећи ће историја, а ја говорим као лични пријатељ покојника.

Предусретљивости и доброта Николаја Хартвига не заборавља се. Он је чинио много, до последњег часа. Чинио је најбоље, чинио је нашој омладини, шилући је на више образовање у Русију; свуда, на све стране, његов се рад осетио.

Неисцрпну племенитост и милосрђе Хартвигова дома најбоље су осетили наши сиромаси, рањеници и болесници. За време ратова, у болницама милосрђе г-ђе и г-њице Хартвиг опрељивало је рањене и оболеле, а тек је прошло две недеље како је дому „Св. Јелене“, опет од стране Хартвиговог дома, камен темељац ударен. Тај дом, који подиже г-ђа Хартвиг са милосрдним београдским госпођама, биће видан и трајан споменик љубави, коју је Николај Хартвиг за српски народ имао.

Најзад, у Хартвиговим рукама био је онај тајанствени кључ, који је широм отворио, кад год је требало, врата између велике братске Русије и мале Србије.

Зато је име Николаја Хартвига слављено у српској престоници и у српском народу; зато је свако српско срце уздрхтало на глас о његовој смрти. Ми сви Срби, колико нас има, нисмо сматрали Хартвига само за пријатеља; он је био наш брат. Његов гроб ће нас увек потсећати на његово велико пријатељство и на његово братско љубав.

Лака му братска српска земља! Слава нека је великом српском пријатељу Николају Хартвику. Слава му!

Сви присутни одазвали су се са „Слава му“.

ГОВОР ПРЕДСЕДНИКА ВЛАДЕ.

Потом се са покојником са истога места опростио председник владе г. Никола Пашић.

Г. Пашићев говор у изводу гласи: Пред нама лежи човек кога оплакује цео српски народ. Покојник је био човек не само великих умних способности, већ и великог широког срца. Још кад је ступио у политички живот, његова прва брига и његово прво старање били су упућени малим балканским народима. И у колико је више улазио у њихову историју и њихов живот, његове тежње ове су више биле уперене за њихово добро.

Његова служба у Србији још више га је учврстила у тој његовој тежњи. Последњи балкански догађаји учинили су да је покојник Хартвиг уложио велики труд и искрену вољу за наше добро. Српски народ имао је у Хартвику пуно и искрену помоћ и, поред других чињеница, благодарити раду Хартвига, он је добио, где је требало, искрену потпору.

Српски народ, кога срећа није тако често засипала, у Хартвику губи много. Колико је искрена наша жалост за тим губитком, сведоче данашње топле сузе Београда. Грб Николаја Хартвига у српској земљи, коју је он љубио као своју отаџбину, остаје тесна веза између Србије и Русије.

Нека му је лака српска земља, коју је волео и нека му је слава!

ПОСЛЕДЊИ ОПРОШТАЈ. — ИЗЈАВЕ САУЧЕШТА.

Потом су свештеници заповали: „Придите последњем целовању...“ Тада су ковчегу приступили, редом: Престолонаследник, принчеви, породица, влада, дипломатски кор, генерали и т. д. сви присутни. Сви су целовали икону и пољубили ковчег.

Потом је настало изјављивање саучешћа породици покојног Хартвига. Први је изјавио саучешће Престолонаследник Александар, у име

одсутног Краља и у своје име, затим принчеви, председник и чланови владе, дипломатски кор, и т. д.

Тачно у 11.25 часова приступили су ковчегу чланови дипломатског кора и виши официри и изнели га из цркве у кола.

КРОЗ МАСУ НАРОДА.

Било је већ пред подне; врело јулско подневно сунце немилостиво је пржило својим зрацима земљу. Па ипак то није сметало Београђанима да читавај три сата, под врелим сунцем, збијени на тротоарима једно уз друго, очекују из цркве повратак ковчега у коме је било тело великог њиховог пријатеља. Кроз густу масу народа и шпалир војске, погреб се кретао тихо и споро истим редом. У маси је била тишина и само се чуо бат тешких војничких чизама, звук звона са београдских цркава и певачке погребних песама.

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК НА ПОГРЕБУ.

При повратку погреб из цркве, учествовао је у спроводу Престолонаследник Александар. Престолонаследник је ишао неколико корачаји за породицом.

Престолонаследник је ишао за ковчегом Николаја Хартвига све од Саборне Цркве, па скоро до краја Кнеза Михаила улице.

НА ТЕРАЗИЈАМА.

На Теразијама погреб је, скренувши око сквера, избио у Краља Александра улицу. Ту се за тренутак застало. Један део погребне поворке седео је у фијакере и трамваје, а други је са породицом ишао пешке за колима.

КОРПОРАЦИЈЕ И ВОЈСКА ПОШЛИ СУ ДАЉЕ У ИСТОМ РЕДУ.

Поворна се кретала лагано. Код Тркалишта, војска застаде и пропусти спровод, који око 1 часа стиже на Ново Гробље. И поред свих полицијских мера,

ОКО ГРОБЉА

био се сакупио силан народ, и покушавао на све могуће начине да уђе у гробље и присуствује последњем светом чину. Неки су покушавали да прескоче зид; многим је то испало и за руком а многе су жандарми пообарали са зида.

Још пре погреб, први су на гробље стигли црногорски посланик, г. Мијушковић, г. Лаза Богичевић и још неколико виших чиновника, и разгледали

ГРОБ.

Он се налази лево од гробнице Теодора Велимировића, близу зида који је окупен у вароши. Грбница још није завршена, само је озидана и засвођена, покривена и поравњана са земљом, а на горњој површини начињена је лепа хумка у коју ће се побости крст.

На кратко време пре него што ће стићи спровод, стигао је на гроб и један почасни вод Краљеве гарде. Затим је дошао и председник београдске општине, г. Ђ. Несторовић.

Око 1 сата ушао је спровод у гробље. За колима је ишла породица, влада, дипломатски кор, представници општине и виши чиновници. И поред све пажње ушло је и доста народа.

Кола се зауставише

Јучерашњи погреб

Последње почасте Хартвику

— Погреб какав Београд није вапатио. — Кроз војнички шпалир и масу народа. — Ко се опростио са Хартвигом. — На гробљу. — Последње почасте. —

Колико је покојни Николај Хенриковић Хартвиг нашу земљу задужио и колико је наш народ, а нарочито престоница као оличење тог народа, тај дуг знао са љубављу и захвалношћу да памти, најбољи је доказ био јучерашњи дан, дан последњих, погребних почаста Николају Хартвику.

Цео Београд, без разлике у друштвеном положају и стаљежу, без разлике у полу и узрасту, посео је од раног јутра у густим редовима све београдске улице, кроз које је требао погреб да прође.

Тачно у 8 часова у јутру, дакле још на сат и по пре погреб, постављен је шпалир састављен од војника новообразованог вардарског пука, и то: Краља Милана улицом од руског посланства до Кнез Михаилове улице, Кнез Михаиловом до Краља Петра улице и Краља Петра до Саборне Цркве. Гомила народа на улици све је била гушћа, свег се све више гомилао, нарочито око углова и раскрсница, тако да је војнички шпалир уз припомоћ жандарма с муком одржавао ред.

ПОСЛЕДЊИ ПОМЕН У ПОСЛАНСТВУ.

За то време, тачно у 8.15 часова, почео је у руском посланству, у капели, по руском обичају, последњи помен пред опело.

Помену су присуствовали влада, породица покојника, особље руског посланства, дипломатски кор, госпође свију страних посланика и представници депутација из народа. На помену су чинодејствовали:

Митрополит Србије г. Димитрије, епископ шабачки г. Сергије, епископ нишки г. Доситеј, пет свештеника из Русије и преко тридесет београдских свештеника.

После свршеног помена г-ђа Хартвиг, г-њица Хартвиг и особље посланства целивали су крст, а затим су клекли и помолили се за душу покојника. Потом је ковчег са телом покојног Николаја Хартвига заклопљен.

ПРЕД ПОСЛАНСТВОМ.

Било је тачно 9.30 часова кад је из посланства изашао дипломатски кор и образовао се шпалир око мртвачких кола, пространих, обвијених у бело платно и без крова. Око кола, лево и десно, са исуканим шпадама, стајали су осам питомца Војне Академије.

Неколико минута потом, чланови владе и чиновници министарства Спољних Послова изнели су ковчег са телом великог покојника. Ковчег је смештен у кола и застрт великим жутином покровом од свиле. Пантљике од покривача носили су, десно, председник владе г. Н. Пашић, а лево заступник дојена дипломатског кора г. Филалити, румунски посланик. У тај мах, музика 7. пешадијског пука засвирила је посмртни марш, звона са свију београдских цркава забрљала су и погреб се кренуо.

РЕД КОЈИМ СЕ ИШЛО.

Погреб се кретао овим редом, кроз војнички шпалир и масу народа, коју је налазио сабијен на тротоарима:

це палим Бугарима. Нашима нико не припали. Отац Ракић у Карпини живи на пушци, а бугарски поп пренио у самарици на коњу поверљиво бугарски улуг за шириње пропаганде. И док би требало формално иселити ондашње калуђере и попове и довести свештенике из Србије, дотле се и овај поп из бугарске пропаганде узима у заштиту од стране наших власти. Узима се у заштиту, јер није створен одлучан режим кажњавања преступника, па власти неће да се крве на несигурно.

Оне земље су посејане нашим гробовима. Никад оне неће бити туђа својина. То треба знати и с тиме рачунати, и сав рад на то управити. Влада која то не увиђа пушта да се шири разна тумачења о оним крајевима. То је криминал, који не може бити довољно кажњен.

Иста та влада која је наредила да се недовољно пусти један бугарски пуковник који је шпијунски прокрстарио целу Србију, остаје неактивна на свима линијама према подошњој Бугарској. Ми је опомињемо, Ми тражио, да се на пограничне крајеве примени систем одлучности. Насељавајте, расељавајте, рушите, чините све, али дајте да онамошњи на-

род осети, да га Бугари морају оставити мирна у вршењу патриотских дужности према српској Отаџбини.

Не улепшавајмо ствари. Зло постоји, али му се не сме заанично ићи на руку.

Бланкадор

РОМАН ОД МОРИСА МЕНДРОНА

паставак (19) Помисливши на ово име, г-ђе де Корпој уздану. Тада принео својим очима марамици и ћуташе. Најзад изјави г. Бланкадору да хоће одмах после ручка да изађе ван замка на коњу и да жели да је он прати.

Бланкадор се повуче са много градије. Она га није смела ни једаред погледати бојећи се да се на тај начин не ода њена узбуђеност, у присуству њених служавки.

ри до те: — Добри добо господине, она је на ме учинила дејство које желите да учини. Фарб де Морас видећи да му се Бланкадор руга остави га.

Тада часовник на замку изби два часа, на перону се појави г-ђа Илина у пратњи своје гувернанте и двеју саборница, Орас ју је чекао са слугама који су држали коње. С поштовањем, клекнувши на земљу, он направи степенице го-спли да би она могла метнути ноге у зеније. Он поможе и г-ђи де Бурнавил да узаше на мазгу. Дођоше и обе служавке звајући и навал када прође на калије, ћерам и мостове, код којих је стајао Фабр и посматрао пролазнике.

Иза Бланкадора који је јахао с десне стране Илинине — јер с лево стране је била гувернанта Бурнавил — ишла су три ланаја, од којих је Жанмен Тардивал јахао свога белца као прави господин. Било случајно, било намерно, тек белца замкну копитом на Фабра који је отворио напиту, тако да би му ногу пребацио да се благовремено није склонило.

„Не знам, рече у себи Фабр, кога да се више бојим господара или слуге“.

И он погледа мраморним погледом за коњаницима који се изгубише у пољу. У почетку је Илина непрестано ћутала. Под њеном маском она је била мирнија но у ономе часу када се пред њом појавио Бланкадор први пут. Тако скрињена, она је мислила да ће прикрити своју узбуђеност. Истину говорећи, од како ју је Орас изненадно подвестио на Селињија, она је непрестано дрхтала. Некако осећање које је било у тој време

и грижа савести и када обузело ју је у толикој мери да му се није могла одупрети.

„Ах! Прошлупта она, гнушећи се у јецању, је осећам да, ако он дође, не могу га отерати! Ах! Боже мој, казните ме толико сам ја крива!“

И одкад јој је Бланкадор говорио у име Гастоново, она није више налазила утеху у библији. Она је једино мислила на злочине који су могућни и које јој Бог неће опростити. Инстинктивно се плашила пастора Робена и Момбзена. Никад од њих није се усудила тражити утеху и савет. Да је Жан Тенстор барем посећивао замка, она би се њему поверила. Он је био плаг и просвећен. Његова реч била је пуна нежности и он је проповедао једино милосрђе. Илина је имала поверење у њега, и често је распитивала да ли ће ускоро доћи. Одговарају су јој да ће доћи тек с пролећа.

Тада је Илина изгубила сасвим кураж. Предајући се фаталности, она се реши да првом приликом запита Бланкадора о намерама Гастина де Селињија. У овај намери она је изашла овог јануарског дана ван замка.

Прешавши висоравни Бодезера, они стигоше у Ламон — Корбарје, где је пут тако стрменит, да се г-ђа Бурнавил упушти и замоли да јој се поведе маза. Жанмен притрча и поможе јој да изађе на стазу. Илина се реши да разговара са Бланкадором, који је досад ћутео.

— Господине, рече му она са мало сигурним гласом, ви сте сувише племенити да бисте терали шегу са једном же-

ном мојега положаја. Обавестите ме дакле каква налог имате да извршите у име Селињијевог.“

— Госпођо, одговори Орас благо, ја сам најбољи пријатељ Селињијевог. Он ми је некад спасао више него живот, стога му ја припадам и телом и душом. Селињи, г-ђо, који вас неограничено воли много је да дођем до вас под маневаним изговором и да вам речем да сте му ви драги као првог дана и да уздише једино за вама. Сејао сам новац, умножавао интриге, чинио све што могу да дођем до вас да вам то саопштим. У осталом ја више ништа не знам, ја остајем госпођо ваш понизан слуга. Дађу вам ја усоноро и писмо Селињијево, и тада се могу ослободити ове улоге задржавајући у највећој тајности све што сам дознао. Али, шта да ми кажем у ваше име ако га случајно будем видео пре него што дође ово писмо.

— Шта! Прошлупта Илина и кра јој појури у лице под њеном маском — Шта! Зар је Селињи тако близу нас?

— Он је извесно у Мале - Селињи. И треба да дође једна једина реч од вас до њега па да одмах дотрчи. Хоћете ли да му ми пишете, госпођо?

Магла се поче дизати испред очију младе жене. Она се дуго устезала да Бланкадору одговори на његово питање. Најзад, полако и дрхтећи она изговори речи које Бланкадор схвати као знак њене блиске пропасти.

— Говорите му за ме. Реците му да ми пише, али нека буде разуман... јер моја част и мој живот...

— Ја разликујем као и ви, госпођо, ви-

ше него и ви... И мој је живот у питању. Искрено говорити и нема велике опасности за вас... Ви ћете бити послушни, и ја вас молим да протерате сваки страх.

Г-ђа де Бурнавил је најзад могла успети да пристигне госпођу де Корпој. И она се вратише у замка а да Илина и Бланкадор не рекше ниједне речи.

Овај дејан, госпођо, има гордо држање и он је претерана ћуталица кад се узму у обзир његове године.

На ову примођу гувернантин, госпођа де Корпој одговори:

— Бурнавилу, нетреба судити људе по изгледу. Ја не познајем Бланкадора али могу себи допустити да кажем да је он искусио велике несорје.

Истог дана увече Фабр де Морас поднесе рачун Корпоју о томе шта је записано.

— Господине ја сам пратио вашу жену и њеног заводника за све време њихове сметње. У мало нисам врат сломио прелазнице брегове. Ја сам приметно да су захваљујући воштим маневрима

КОД ГРОБА

и часници општински скидоше ковчег и спустише поред гроба. Митрополит Димитрије са владикама и многобројним свештенством очита заупокојену молитву. Кад је завршена молитва, са Тркалишта загрмеше поздравни плетунци пешадије и артиљерије.

Када је завршен и овај последњи црквени обред, председник општине, г. Несторовић, опростио се са покојником лепим говором.

ИСТИНСКЕ СУЗЕ

пропратиле су сваку реч, која је била испуњена и љубављу, и болом, и поштовањем и безмерним саучешћем.

Плакали су сви: и породица за изгубљеним чланом, и Срби за великим пријатељем и ненакнадним губитком, и поштоваоци за добрим човеком. Г. Несторовић је био потресен и уздржавао је сузе, док су се сви министри наши, сви пријатељи руског посланства и Велике Русије, гушили у сузама.

На завршетку говора, председник клече пред ковчег, пожеливши великом покојнику, да му је лака српска земља.

После говора, госпођа Хартвиц клече поред ковчег, очита у себи молитву и целива ковчег. То исто учини и госпођица Хартвиц. Кад оне завршише молитву, пригласи их сви сандуку, целивају га и касили сузама. Ово је био најдирљивији момент и највећа манифестација љубави, коју је покојник задобио код Срба и према себи и према рускоме народу.

Кад је завршен и овај последњи чин, председник владе са министрима поведе госпођу и госпођицу Хартвиц од гроба и доведе до капеле, да их утеше и да се одморе. Госпођа и госпођица биле су прибрале и мирне, измучене дубоким болом који су носиле достојанствено. Пажљиво су примале многобројна пријатеља и поштоваоце, који су им изјављивали саучешће.

После 1 сата погреб је био свршен. Ковчег је био запивен и спуштен у гробницу, а висока пратња делом се разилазила а делом окупљала око ожаложене и племените породице, код које је љубав према нашем народу тако дубока и осведочена.

НА ИЗЛАЗУ

из гроба стајао је један пешадијски наредник са кољивом и служио, а народ пред гробљем је са поштовањем поздрављао свакога.

Кад се пратња већим делом разишла, госпођа и госпођица Хартвиц, са г. фон Визином, чиновницима руског посланства, члановима наше владе и њиховим госпођама, одвезе се у руско посланство на ручак.

ЕПИЛОГ.

Све што је могла да учини љубав, поштовање и захаљено, учињено је; све што је урађено, урађено је од срца. Сви смо свесни нашега дубокога бола и безмерног губитка; једина утеха је наша што у нашој, српској земљи, имамо залог велике љубави између Русије и Србије, која јача и пушта своје жите у сва словенска

срца, залогу која нам је света, а то је један нов гроб, обележен крстом на коме пише

1914.

НИКОЛАЈ ХЕНРИКОВИЧ ХАРТВИГ.

Београд Сазонову

— Телеграм Општине Београдске. —

Његовој Екселенцији Сазонову, императорском Министру Спољних Послова — Петроград.

Данас смо, у присуству црела Београда, спустили у хладни гроб мртво

ИЗБОРНА БОРБА

Зборови, конференције, кандидације и посланичке листе.

НАНДИДАЦИЈЕ У СВИЛАЈНЦУ.

Са кандидацијом посланика за варош Свилајнац већ је свршено. Радикални кандидат је г. Стојан Пековић, трговац, а опозиционог блока самосталац г. Драгољуб Илић, трговац и бивши народни посланик. Од ова два кандидата избор је осигуран кандидату блока г. Илићу, тим пре што је он и прошлх избора као самосталски кандидат победио г. Петковића.

РАДИКАЛИ У УЖИЧКОМ ОКРУГУ. Ових избора ужички округ направиле изненађење, јер су се сада појавиле неке нове околности, које иду у прилог листе опозиционог блока.

Дугогодишњи радикални посланик, трибул народа округа ужичког и председник радикалног посланичког клуба, седи прота г. Милан Бурић, категорици је изјавио, да се, због старости и изнемоглости, а у жељи да последње дане свога живота проведе у миру и кругу своје породице, апсолутно неће примити ових избора никакве кандидације. Ова изјава г. Бурића учинила је изненађење код свих радикала, а нарочито оних у ужичком округу. Мада су већ чинећи кораки, да г. прота промени своју одлуку, ипак је остало онако како је он изјавио. Тако ће носилац радикалне листе у ужичком округу бити неки од радикала из округа и то, по жељи протини, један од сасвим нових људи, који до сада није у опште био ни кандидатан.

Први кандидат за квалификованог посланика на радикалној листи у округу биће г. Миша Трифуновић, професор и бивши народни посланик, а други директор велике гимназије г. Павле Вујић, који се већ налази у агитацији у ужичком округу. Он је успео, да омете кандидацију Трифуновићевог кандидата г. А. Станишића, инжењера и досадашњег народног посланика.

До душе, дефинитивну кандидацију имаће да изврши радикални окружни збор, који ће бити у првој половини овог месеца у Ужицу. Али, не буде ли само кандидат за другог квалификованог г. П. Вујић он ће се одвојити од званичне листе и стаћи засебно дисидентску радикалну листу у ужичком округу.

У опште узевши с једне стране одступање прота г. Бурића, а с друге сумог г. Вујића и Трифуновића, листа опозиционог блока имаће у ужичком округу успеха, више него икада до сада.

У ОКРУГУ НИШКОМ.

Блок опозиционих странака у округу нишком примљен је врло симпатично. То се најбоље види по свршеним кандидацијама у срезовима банском, александричком и моравском. За срез бански, који по споразуму даје самосталца, кандидатан је Теодосије Видојковић, председник општине Јошаничке; за срезове александрички и моравски кандидатановани су г. Б. Благоје Илић, досадашњи народни посланик самосталац и Мико Поповић — Попадић из Локине. Г. Поповић — Попадић, према утврђеном споразуму,

тело Његове Екселенције покојног Николаја Хартвига. Његов погреб био је грандиозна манифестација захвалности српскога народа за снажну потпору укзану му од стране рускога народа и његове дипломатије у тешким моментима последње баланске кризе.

Захвална императорској влади што је допустила да посмртни остаци великог пријатеља Србије у њој бораве свој вечити санак, Општина Београдска чуваће гроб покојног Хартвига као драгоцен аманет братске нам Русије и као сталну залог традиционалне љубави и пријатељства између моћне Русије и малене и искрене Србије.

Председник Београдске Општине Ђ. Несторовић.

биће други на листи, што значи да му је мандат осигуран.

Напредњаци су за ова два среза истакали као свог кандидата Владимира Живића, новача из Бабошница. Г. Живић ће бити шести на листи.

САМОСТАЛЦИ У СВРЉИГУ.

У четвртак 3 јула одржаће се у Дервну, среском месту у срезу сврљачком збор самосталних радикала на коме ће се утврдити посланички кандидат. Од стране славног одбора збору ће присуствовати г. г. др. Милан Марковић и Благоје Илић, народни посланици.

САМОСТАЛЦИ У НИШУ.

Самостални радикали за срез нишки одржаће 13. јула збор, на коме ће извршити кандидацију. Истога дана по подне, одржаће се окружна конференција опозиционог блока ради потписе листе. На окружној конференцији неће се утврђивати ред на листи, пошто је он већ утврђен споразумом представника опозиционог блока који су сви партисни одбори у округу, без протеста, примили.

Г. ЉУБА ДАВИДОВИЧ.

Г. Љубомир Давидовић, председник главног одбора Самосталне Радикалне Странке, који је због смрти пок. Хартвига одложио свој пут у агитацију, полази сутра у округ пожаревачки у агитацију. Он ће на путу провести најмање двадесет дана. Г. Давидовић ће, као што смо већ јавили, бити носилац листе самосталних радикала у округу пожаревачком.

Г. УРОШ ЛОМОВИЧ.

На радикалном збору у Горњем — Милановцу, радикали су истакли за свога кандидата г. Уроша Ломовића, адвоката и досадашњег народног посланика. По свему изгледа, да је г. Максима Срећеновића напустила жеља да се кандидује за народног посланика.

РАДИКЛИ У ЗВИЖДУ.

Срески збор радикала, одржан у Кучеву за срез звижди, истакао је за посланичког кандидата среског лекара г. др. Бесарабића.

КАНДИДАТИ У УЖИЦУ.

Кандидат опозиционог блока у Ужицу биће народњак г. Љ. Ђерасимовић, адвокат и бивши народни посланик. Радикални кандидат биће досадашњи ужички посланик г. Милиша Атанацковић, трговац. И ако је прошлх избора г. Атанацковић победио кандидата удружене опозиције, ипак је сада више вероватно да ће победити кандидат блока. Томе је главни узрок, што је у току последње три године у многоме опала популарност г. Атанацковића код Ужичана.

СПОРАЗУМНА ЛИСТА У БЕОГРАДСКОМ ОКРУГУ.

Други кандидат на листи народњачко-напредњачкој у београдском округу, којој је носилац г. Ж. М. Протић, адвокат из Београда, а прв. квалификовани г. Ж. Романовић, професор, биће г. Љубо-

мир Бацак, трговац из Младеновца. Он прошлх избора није био кандидатан по споразумној народњачкој - напредњачкој листи, али како је он сада кандидатан, а иначе врло популаран у округу, народњаци и напредњаци уверавају, да ће њихова листа имати 7.000 гласова. У том случају они би добили 3 посланика, на два са општим условима и једног квалификованог.

Стазама и путевима

Једна по једна, заблуде падају. Пошто су дуго бранили илузије, на штету свога здравља, људи сад траже начина да их обмане мање кошта.

Један виши чиновник из нових крајева тражио је недавно, од једног свог пријатеља из старих крајева, да му пошаље буре белог вина за жарне дане. Али у место вина, добио је празно буре са спроводним писмом:

„Ја сам метнуо у буре све што треба; сад имам само воду да налијеш. Ни сам хтео да те трошим, да плаћаш повоз за смедеревску воду!“

Боем.

Дневне вести

Престолонаследник у посланству

Јуче по подне, престолонаследник Александар са председником министарства био је у руском посланству и задржао се у посети више од пола часа.

Пензионисање г. М. Вујића

Написан је указ којим се носилац радикалне листе у подринском округу г. М. Вујић, начелник Министарства Унутрашњих Дела, ставља у пензију. Указ ће бити потписан још у току данашњег дана, како би г. Вујић имао што више времена за агитацију по округу.

Као кандидати за положај начелника Министарства Унутрашњих дела помињу се многа лица, али се као најозбиљнији сматрају управник града Београда г. М. Лазаревић и г. Р. Трифуновић, начелник округа скопљанског.

„Стари стражар“?

Јуче је испод Самоуправине стреје, неки новинарски цвџан, који себе назива „старим стражаром“, закрештао против „Пиемонта“ што доноси „пристрасне изборне извештаје“.

Јако нам је што не знамо под каквим је именом у књижи крштених заведен овај двоножни створ. Не знајући ни ко је, ни шта је, ни одакле је, склонили смо да по његовом казаматском стилу и клеветничкој акробатерији, закључимо, да је дужи низ година ратовао са стеницама у пожаревачком затвору. А судећи по његовом страху, да изборни блок не отвори стечај банкротској радикалној маси, ми закључујемо да он мора бити неки морални покојник, чију је тру-

ду савест диспозициони фонд одавно секвестрао.

У сваком случају, „стари стражар“ је лице које се стиди само себе, и због тога се не сме да потпише пуним именом и презименом испод свога клеветничког састава.

Одликован

Г. Сава Радловић, писар станице, одликован је о Петровдану орденем Св. Саве V степена.

Г. Милер у Београду

Директор друштва оријенталних железница и досадашњи делегат друштвени за преговоре са нашом владом о откупу железница у новим крајевима, г. Милер, допутовао је опет у Београд.

Г. Милер ће у Београду понова наставити преговоре са нашом владом о откупу железница, који су прошлог месеца били прекинути због неспоразума наших делегата с једне и оријенталног друштва и аустроугарске владе с друге стране.

У овој прилици г. Милер долази као делегат и аустроугарске владе и оријенталних железница. Он ће данас у Београду сачекати повратак из Унутрашњости министра грађевина г. Ј. Јовановића, с којим ће једино и водити преговоре.

Што се тиче откупне цене за железнице у новим крајевима влада је решила да ни у коме случају за њих не да више од 42 милиона динара. Оријентално друштво је за железнице тражило последњи пут 50 милиона динара, али је овом приликом ту цену спустило на 46 милиона динара.

Зато у владиним круговима и мисле, да ће се ови последњи преговори између г. Ј. Јовановића и г. Милера завршити успешно.

Спомен Хартвигу.

Друштво Свете Јелене решило је, да у место венца покојноме Хартвигу изради једну мраморну плочу са поветом покојнику и да је узиди у новоподигнуту цркву у Штимљу.

Болест једног напредњачког кандидата

Напредњачки месни одбор у Александрици известио је јуче свој главни одбор у Београду, да се бивши напредњачки дугогодишњи посланик и садашњи кандидат опозиционог блока г. Мика Трифунац, трговац, опасно поболо. Због тога је месни одбор молио главни одбор, да им он одмах препоручи једног кандидата из Београда, кога би они бирали за посланика.

Главни напредњачки одбор још није решио кога ће од Београдских напредњака да препоручи као кандидата у Александрици, али се мисли да ће он бити г. Милета Ст. Новаковић, професор Универзитета.

Исушивање Макиша

Иницијативом начелника београдског округа г. Ж. Лазаревића између села Жељезника, Остружнице и Јаркова дошло је до споразума, да се приступи послу на исушивању Макиша, чије земљиште у износу од 2500 ектара стоји потпуно неупотребљиво под баруштинама.

По прорачуну стручњака посао око исушивања, који би платили сељаци поменути три села, не би коштао више од 200.000 динара. Београдска општина, налазећи да је и у њеном интересу, због београдског водовода, да се овај посао што пре предузме, известила је окружно начелство да ће на ту сврху од своје стране дати 40.000 динара.

Радовима око исушивања Макиша руководиће начелник хидротехничког одељења Министарства Привреде Француз господин Вињеро. Он ће за то и израдити потребне планове. На молбу окружног начелника, Министар Привреде, г. др. В. Јанковић, одобрио је да г. Вињеро предузме ове послове, који ће бити међу првим његовим практичним радовима од доласка у Србију.

Исушивањем Макиша, поред села Јаркова, Жељезника, и Остружнице, највише добија Београд, који ће у непосредној својој близини у току идуће године (радови ће почети још ове јесени) имати велики број баштованица на земљишту од 2500 ектара, које ће у довољној мери снабдевати Београд са поврћем по знатно мањим ценама него до сада.

Резултат истраге

Управа Кола Јахача завршила је јуче истрагу односно кармбола у дербију. После саслушања свих жокеја који су јахали у дербију, утврдило се, да је Ждралинов јахач, Ракетић, с нарочитим унапред спремљеним планом ишао на то, да пресецањем пута бољим грима, себи обезбеди прво место. Остварање његовог криминалног плана стало је живота пунокрвну омцину Гиздаву, која је синоћ убијена, а један жокеј Ергеле „Власине“ теже је поврћен.

Коло Јахача исклучило је, због овога, са свих будућих трка жокеја Ракетића.

Општински музеј

Од 1. септембра о. г. из зграде старе касације исељиче се завод за глуво-нему децу, и општина београдска предузеће уређење општинског музеја у тој згради. Општина располаже са већим бројем старина из историје Београда и стварима несумњиве вредности.

ВЕНЧАЊЕ. — Г. Љубиша Југовић, банкар, чиновник из Крагујевца, извештава своје пријатеље и познанике, да ће се венчати са г-ђом Рисом, ћерком поч. Миће Миливојевића, бив. тргов. из Крагујевца, 6. јула ов. год. у краг. Новој Цркви на јутрену. Нарочитих позивница неће бити.

говор обећа де Корпоју да ће водити тачан надзор над овим грешницима.

Корпоју му одговори озбиљно:

— Ја желим да ме тачно и детаљно обавештавате о свему што се може десити између моје жене и овог младог човека, али вас молим да их не оптужујете за злочин који још нису без сумње учинили. Сем тога, ми немамо никаквих доказа о њиховим рђавим намерама.

Х.

Званично преобраћање Бланкадора у реформисану религију прослављено је у четвртак 6. фебруара 1590. г. у великој сали у замку де Ла - Номб. Међутим, Жанмен Тардивал галопирао је у правцу Сен-Нифари. Овај лукави слуга који је носио од свога господара Селињићу писмо и новости није овај празак изабрао без размишљања и без случаја. Приметивши да га прати неки коњаник по издале, он је обратио већу пажњу на њега и видео да је то Фабр де Морас чији је надзор сваког дана бивао све већи. Жанмен је гонио свога коња у почетку право Сен-Обену, а затим је окренуо на Сен-Нифарију. Кад је стигао у Бурепо, он најпре на једну девојчицу која је чувала три козе. Гласом који се могао чути на миљу одатле којека:

— Чуј ме, дете! Предаћеш ову артију у највећој тајности воденичару у Трактоу чим га нађеш згодном приликом! Ево ти два сребрника за твој труд.

Затим се упути Напитуру, окрену се лево и десно да би приорио траг и уђе у Ман-Селињи преко Креспина и Бока. Фабр почео је тражити дете по пољу који би му показало правац којим је Жанмен отишао.

„Овога пута, ја држим у својој руци кључ од завере!“

И како је девојчица држала још у руци хартију, он јој свирепо исцупа из руке ову. Затим пошто је добро излупао девојке одговорити у себи:

Гаспо затвори у малој соби пуној књижа тек је нешто писао. Он прими главнина Жанмена са узбуђењем:

— Е лепо! То си ти!.. Најпосле!.. Какве ми новости доносиш и шта има од твог господара?

— Ах! Господине, он пије и једе, добро, хвала Богу! Вести које вам доносим важне су, ано тако смем рећи, Овога минута кад ја говорим, барон се преводи у Хугеноте уз песму псалмама. Г-ђа де Корпој као да спава цео дан. У осталом, ево вам писма из кога ћете све видети.

И, заврнувши сару од своје цизме Жанмен извади писмо.

Селињи откину печат и стаде читати писмо са радозналешћу. Његово се лице разведри и он повика:

„Ах! Да, Бланкадор је прави пријатељ!“

И Селињи је читао неспростано: „Она мисли само на вас. Рекла ми је да уздише за вама и дању и ноћу, и да ће умрети од туге што сте је заборавили Она ишчекује од вас писмо. Ја ћу јој то писмо однети. Не бојте се ничега све је сигурно. Ускоро ви ћете је моћи и видети. Ја ћу је пратити у њеној шетњи на коњу. У уторник 2. ов. м. по подне у три часа, ја ћу је одвести у околину Анжуа. Али с томе јој не говорите још ништа, боља је да је изненадимо. Ја сам

већ испитао земљиште, ту има једно лепо и красно мостанце. Тамо ћете је ви наћи и видети, дакле ми други будимо чували стражу.“

Селињи никад није био толико радостан. Он даде једну пистолу Жанмену с речима:

— Иди, иди пријатељу! Док ја спремам одговор, пиј у моје здравље!

Селињи написа Илини једно љубавно писмо коме није било краја. Он је писао и слично писма Бланкадору.

Исте вечере, Бланкадор отвори писмо намењено г-ђи де Корпој. Он то учини тако вешто да не повреди коверат. Затим користећи се лекцијама које су му дате у Беллепору од стране ученог ескурата, који је остављао тачне копије рукописа, он затвори писмо и удеси печат приликом вечере десном руком и дискретно он предаде ово писмо Илини, која га метну под свој појас тако да се није могло видети.

После вечере Фабр рече Корпоју који га је слушао, и то у његовој соби:

— Ах! Господине! Ево сада доказа! И износи ми шта је се десило између Жанмена и чобанчета показујући му пронађено писмо, које је починило овако: „Сестро Ехоа, богино чији ударици, алици грому свеомојног Јупитера, ударају по стаду.“

Корпој се уједне за усне, слегну раменима, исцела хартију и опрости се са Фабријем:

— Врло добро, Фабре, ја сам вам захвалио, оставите ме!

И Фабр мораде се повући, немајући прилике да изложи све своје оптужбе

против Жанмена.

Илина и Гастон продужише да пишу једно другом, Орас да чита њихова писма и да их препише, а Жанмен да их носи. Дан састанка који је Бланкадор био спремно је одложио на неодредено време због шпијунске коју је вршио Фабр.

Ипак, Г-ђа Илина и Селињи се могао активно благодарити Бланкадором састати у Анжу-у. У једном усамљеном кутку, они се слатко наразговараше. Ни су тражили начина да материјалним милонанима донаху своју љубав. Делатни и нежни, они су уживали што могу дисати једно поред другог, заједно, и сањати о својој лепој будућности. Над Илина остане удовица, удаће се за Селињи, и нико не може спречити да то ускоро догодити, и стога су се решили да чекају тај тренутак стрпљиво.

Бланкадор се од своје стране био старео да их нико не изненади и да буду потпуно сигурни. Тога ради, он је отишао тако далеко да је почео чинити подворања Г-ђи гувернантки Буркавил и ако је она имала педесет година. С њом се повукао у један удаљени кутак и прешао гоуово на дело. О томе, она је сањала целе ноћи. Слуге је пак забављало својим веселим и духовитим причама Жанмен.

Увее их је, шта више, и у једну малу крчму близу Сен-Лорона, и они су се двома лепотицама које су се ту налазиле и које нису биле дијелу. Стога су лакеји све шетње јаци кенили. Из страха да им се не забране, они су чували у тајности све што се десило, тако да по-

ред свеколико своје вештине Есканд Морас није могао од њих ништа докучити.

Лик — Есканд Морас, после једног несрећног случаја који му се десило приликом јахања коња и када је сломио ногу, морао је своје место уступити својем млађем брату Фабру. Ипак, он је остао код Корпоја у служби.

Кад се Фабр разболео, његову дужност шпијунирања прими Лик.

Корпој препоручи Лик да отвори добро очи и да се не устеве да иде за г-ђом Корпој и за Бланкадором, нарочито да их прати кад буду изишли у шетњу.

Велика Модерна Словеначка Столарска Радња

намештај канцеларијски намештај и т. д. — За солидност и тачност јамчи и п. публици најтоплије се препоручује

1132, 10—10

собног намештаја и стовариште фурнира

са својим стовариштем свих врста сувог дрвета и фурнира прима све поручбине као: собе за спавање, обедне собе, предсобља, намештај за салоне, луксуз мебл, кухињски с поштовањем **МИХЕЉ и МОДИЦ** Краља Александра ул. 70. преко пута Мареног Трга

ТЕЛЕФОН БР. 22-88.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА СИФИЛИС

болести ноге и полних органа
Лечење гонореје (трипера) новим средством (вакцинотерапија)

Преглед крви код сифилистичних

Др. Драг. Т. Владисављевић

Дом „Анкер“ (Теразије) или

Балканска ул. 7. г. Balkanska

Телефон 19-67 Téléphone

Maladies Cutanées et Véné-

riennes. 76-100

НАЈНОВИЈЕ:

Аранђеловић, С. Т. Из Бал-

канског Рата 2—

Бојан, М. Песме 1-50

Бошковић, Ст. Нова карта

Српских Краљевина. Дру-

го издање 2-50

Велимировић, Н. Изнад

греха и смрти Беседе 3—

Ниче, Ф. Заратустра, II. део 3—

Новаковић, Ст. Васкрс др-

жаве српске. Треће из-

дање 3—

Поповић, Богдан. Огледи

из књижевности и умет-

ности 4-50

Секулић, Исидора. Писма

из Норвешке 2-50

Ферстер, Државно-грађан-

ско васпитање 3—

Издање ЦВИЈАНОВИЋА Београд

Кошуља мушких за летњу сезону

Белих и у бојама разним

има у великом избору

ФАБРИКА РУБЉА

М. В. ДАЧИЋА — Теразије

До двора преко пута „Колосеума“

1203, 1—10

КОНКУРС

Крагујевачком Жен-

ском Друштву по-

требна је учитељица рада за

радничку школу, са вишом

спремом и већом праксом.

Плата од 100—150 дин. пре-

ма поднетим документима.

Пријаве се примају до 1 ав-

густа ове године.

Управа Краг. Жен. Друштва.

1204, 1—3

Новостворена стакларско - порцеланска,

фарбарска и стаклорезачна радња

ЈОЦЕ М. ЈОВАНОВИЋА

Краља Милана ул. бр. 95 преко пута

Грађанске Штедионице

Препоручује свима грађевинари-

ма и предузимачима, стакла за про-

воре и стакла за кровове, биљурна

стакла за излоге лифтерум у нај-

краћем року. Примам на израду фре-

скава огледала која замењују пот-

пуно нова. Препоручујем леп избор,

плавог посуђа као и осталу стаклар-

ску робу, нарочито скрећемо пажњу

кафеџијама и домаћинама где се

могу са врло јефтине ценом добити

без конкуренције.

НЗ. Урамљујем слике и иконе у

лепом избору рамова.

1135, 4—10

РОЛЕТНЕ

челичне и дрвене за прозоре и врата.

По умереној цени могу се добити у

ГВОЖЂАРСКОЈ РАДЊИ

ВЕЉКОВИЋА И СТАНИЋА

914, БЕОГРАД. 25—25

70-80000 Динара

траже се на зајам на подлогу непокретног имања у центру Београда, које представља вредност преко сто педесет хиљада динара. На имању нема никаквих терета. Понуде слази администрацији овога листа под шифром „Зајам“. Посредници се искључују. 1201, 1—3

Против реуматизма

од великог броја светских лекара препоручена

Руски мехлем

Јесте један од најбољих управо једини сигуран лек противу: **укочености врата, отока у зглобовима, окупљених мила, главобоље, зубобоље,** осталих болести које су последице наеба. Одлично лежи и **застарели реуматизам,** тако да већ после **првог** мавања исцелувају и најјачи болови. Употреба проста и лака. Цена кутији са упустом 1.60 дин. **Шаље се доплатом. Прва Краљ. Срп. Дворска Апотека Богојевића — Скопље.** Поред великог броја захвалности публика се умољава да бар пажљиво прочита следећу.

Апотеци Богојевића Скопље

Већ више од 8 година како ужасно патим од реуматизма у ногама које сам свакако наукао вршећи своју дужност при нашим железницама. Није било лека који су ми препоручили пријатељи а да писам употребио, обišао сам и неке од наших бања и ништа ми није тако помогло као Руски мехлем. Ја сам већ после употребе прве кутије осетио да ми је много боље, а после употребе треће кутије са свим сам се валечно и веома сам Вам благодаран.

Ниш

О поштовањем

Миле Вуловић

960, 46—50

ложац Српских Држ. Железница.

ГВОЖЂАРСКА РАДЊА

Вељковића и Станића

БЕОГРАД.

Препоручује своје сортирано стовариште разноврсног окова за грађевине цене су врло умерене.

ПРОДАЈА ЦИГЉЕ И ЦРЕПА

СА ЦИГЉАНЕ Г. ВАСЕ ТЕШИЋА ВРШИ СЕ

У РАДЊИ

Г. Г. Вељковића и Станића

ГВОЖЂАРА — КРАЉА МИЛАНА УЛ.

Роба је одличног квалитета.

Услуга је брза, солидна и тачна.

1037,

ПЕСМЕ

М. БОЈИЋА

ЦЕНА 1-50

Издање ЦВИЈАНОВИЋА — Београд.

ЈА САМ БИО ГЛУВ

А САД ЧУЈЕМ. Ја сам изумео један ситан мали апарат, који је мени после 25-годишње глувоће повратио слух; — Ко хоће, да се једном ослободи глувоће, наглувости, зујања, севања, цвиштања, ко хоће свој слух да поправи и очува од експлозија, промаје, воде, и т. д. тај лека затражи моју брошуру „Ја сам био глув“ и нека пошаље 50 п. д. у пошталским маркама мом ваступнику за Србију и Црну Гору:



Г. Бранку М. Марковићу — Ниш

Ратницима са Куманова, Витоља, Скадра и Брегалнице, препоручује се овај апарат нарочито.

За оздрављење или побољшање слуха гарантујем.
Борђе Хамилтон
проналазач Хамилтонових трубица

„Нијемонт“ прима огласе по најумеренијој цени.

НОВА ДРОГЕРИЈА

Милана В. Антонијевића и Ко

Београд. Теразије — Дом Анкера. Београд.

— ТЕЛЕФОН 21-16. —

Препоручује своје велико стовариште парфимерије и сапуна и свих осталих потреба за негу лица и тела, из првих француских и немачких кућа као: Kotu, Pinaud, Roder-glaer, Piver, Savoly, Meyer, Pierre, Bankmann, Klein и др.

Поруџбине из унутрашњости извршује одмах.

1063,

Ново отворена Гвожђарска Радња Ђирковић и Матовић

БЕОГРАД—САВА ПРЕКО ПУТА БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ

ТЕЛЕФОН 11-15.

Има на стоваришт **ТРЕГЕРА** (гвоздених греда) и у свима димензијама све остале гвожђарске робе цене без конкуренције. 29—30

НАЈСАВРШЕНИЈА СПРАВА ЗА УМНОЖАВАЊЕ РУКОПИСА

„ОПАЛОГРАФ“

ручна литографија

генерална продаја за Србију трговина хартија и писаћег материјала

МАРИЧИЋ И ЈАНКОВИЋ БЕОГРАД

Палата Прометне Банке

Најважнија својства „ОПАЛОГРАФА“ јесу:

1. Просто, спретно руковање.
2. Рукопис руком писан или на писаћој машини може се небрину пута после већ учињене употребе умножавати.
3. Пренесен рукопис на плочи даје безбројно много лепих отисака, и рад на вађењу отисака може се прекидати и сутра или дојутри наставити.
4. По брзини и чистоћи извађених отисака ни једна справа не може је никад стићи.
5. Врло економан, јер „ОПАЛОГРАФ“ не троши никакав материјал осим две хемиски справљене течности, које се врло споро троше и мастило а код рукописа писаће машине чак и мастило отпада, те према томе најрентабилнији је.
6. ОПАЛОГРАФ је солидне израде и никако није изложан крвару.
7. Коректуре рукописа могу да се врше на самој плочи, што ту особину нема ни један апарат.

Ценовник са упустом шаљемо на захтев бесплатно.

1091, 26—

Подрум „КАСИНА“

ТЕРАЗИЈЕ ТЕЛЕФОН 20-61.

Велико стовариште вина из подрума **Смедеревске Виноградарске Задруге**. Има у своје подруму одлично однегованих вина, коњака, природне шљивовице за вишње, старе шљивовице.

Лична проба биће најбоља препорука.

Кафеџијама нарочите цене.

УЛОГЕ НА ШТЕДЉУ ПРИМА Савска Банка

БЕОГРАД—САВА

Све улоге без отказа изплаћује. Плаћа на улоге б од сто интереса годишње по погодби и више.

967, 17—

Наш премили и никад непрежаљени Радослав—Раско Мијалковић

телеграфист у Нишу премину после кратког боловања у Д. Матевцу 23 јуна а сахрањен 24 у 21 години свога млађаног живота у д. матевачком гробљу уз учешће многобројних наших рођака и пријатеља из места, из Ниша и других околних места.

Јављајући ову по нас тужну вест и осталим својим пријатељима и познаницима на страни изјављујемо и овим путем нашу искрену захвалност:

Г. Свети Јелчићу управнику ниш. порес. одељења; браћи и сестрама од тетке и стрица пок. Раска — деци Јеленка Михајловића проф. из Београда и Све Мијалковића начелника министарства; као и члановима народне читаонице д. матевачке којој је покојник био душа и оснивач — свима нека је вечита хвала на положеним венцима нашем драгом покојном Раску.

Г. Крсти Денићу учитељу из Ниша на лепом и дирљивом говору, који нам у неколико тугу ублажи. Г-ђама Даници Слечевчићу, Васи, Тинки и Савети Златковића и Софији Марковић, које на глас о смрти одмах дођоше из Ниша и помогоше нам у опреми милог нам Ратка.

Не мање хвала и мојим друговима учитељима из Ниша и околине, као и нашим добрим пријатељима и пријатељицама из Ниша и суседних села који не жалише труда на добоше у великом броју да лично саучествују у нашој тузи и испраћају нашег покојника до вечне куће.

У Д. Матевцу 26 јуна 1914. 1202, 2—3

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Мати: Параскева; отац: Милорад Мијалковић учитељ; брат: Владислав; сестре: Надежда и Јела; зет: Милан; сестрићи: Мирослав, Војислав, Никола, Виден и Рујица; стриц: Сава Мијалковић начелним министарства; стрина: Драга; тетка: Љубица; теча Јеленко Михаиловић проф. из Београда и остала родбина.

За чишћење флека

једино је средство, које се са гаранцијом даје ХАНЦЕРОВА ПУЦ ПАСТА

Овом се пастом могу извадити све флека од: мастила, зејтина, масне боје, коломаза, масти, каве, воћа и вина са птофова чоје и камгара.

За свилу, памук и бели веш не гарантујем.

Гарантујем да се после чашћења неће појавити нити флека нити пак оквир од исте.

ЦЕНА КОМАДУ 0-50 ДИН.

Депо и искључиву продају за Србију има

Дрогерија Милана В. Антонијевића и Ко.м.п.

1127, 13—

БЕОГРАД—ТЕРАЗИЈЕ

„СРБИЈА“

ПРВО СРПСКО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРАЊЕ У БЕОГРАДУ

(угао Кнегиње Љубице и Кнеза Михајла)

Друштво гарантује овим средствима

1. Друштвени капитал Дин. 1.000.000—
2. Фондови резервних премија 1.733.664-57
3. Остали фондови 337.182—
4. Непокретно имање звано „Хајдук Вељко“ и „Мали Војник“ 876.783-06

Исплаћена осигурања до 1 децембра 1913 год. износе:

- а) у одељењу живота Дин. 498.000—
- б) у одељењу пожара 392.000—

„СРБИЈА“ је прво и једино српско друштво за осигурање које исплаћује дивиденду осигураницима.

Друштво „СРБИЈА“ врши под веома повољним и десетогодишњим сопственим радом утврђеним најсолиднијим условима ова осигурања:

- 1) Осигурања живота на случај смрти и доживљења; мираз женској и капитал мушкој деци; и пензије породици по нарочитој татифи.
- 2) Осигурања противу пожара: зграда, покућанства, робе, индустријских предузећа.
- 3) Осигурања стакла и огледала од ломљења и других штета.
- 4) Осигурања од несрећних случајева.

Полисе друштва „СРБИЈА“ од осигурања живота служе официјално као хауција при жениби. Полисе друштва „СРБИЈА“ за осигурање зграда противу пожара прима Управа Фондова и Хипотекарна Банка Тргов. Ник. Фонда као супер-гаранцију при давању зајмова.

Ближа обавештења даје бесплатно управа „СРБИЈЕ“ у Београду, а у унутрашњости новчани заводи, овлашћени агенти и повереници за осигурање. 1051, 29 — ДРУШТВЕНА УПРАВА.